Andmepõhise laste varajase märkamise süsteemi tehnilise lahenduse turukonsultatsioon

ÜLDANDMED

Hanke nimetus: Andmepõhise laste varajase märkamise süsteemi tehniline hange

Kuupäev ja koht: 18.08.2026, Suur-Ameerika 1, koosolekuruum Nulg

Korraldaja: Justiits- ja Digiministeerium

Kokkuvõtte koostaja: Karolina Kravets, Anna-Liisa Uisk (Justiits- ja Digiministeerium)

Konsultatsiooni vorm: Hübriidkohtumine

Osalejad: Allan Valm (Helmes AS), Anna-Liisa Uisk (Justiits- ja Digiministeerium), Epp Laanepõld (TEHIK), Hans Koppel (Nortal), Hille Hinsberg (Proud Engineers), Kadri Siinmaa (Nortal), Karolina Kravets (Justiits- ja Digiministeerium), Katre Pruul (Net Group), Katre Pukk (TEHIK), Krister Rekkaro (ADM interactive), Linda Sassian (Helmes AS), Mari-Liis Sööt (Justiits- ja Digiministeerium), Rait Raidma (Helmes AS), Vahur Metsala (Net Group), Aiko Adamson (Cybernetica), Silver Traat (TEXTA), Birgit Vahing (Cybernetica)

EESMÄRK JA TAUST

Turukonsultatsiooni eesmärk

Turukonsultatsiooni eesmärk on saada teavet turu kohta ning valmistada ette “Mudila” projekti hanget. Selle käigus ei aidata ette valmistada pakkumisi, ei arutata tulevase pakkumise sisu ega avaldata ettevalmistatava hanke tingimusi, mis annaks turukonsultatsioonil osalenutele mistahes eelist.

Turukonsultatsioonil saadud nõuannete kasutamisel, sh tulevase konkursi tingimuste kujundamisel arvestatakse mittediskrimineerimise, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega.

Projekti eesmärk

Projekti eesmärk on luua ja testida spetsialistidele juhtimislauda, mis näitab riskirühma laste ohu- ja kaitsemärke reaalajas. Tööriist aitab triaažisüsteemi abil

suunata abi õigel ajal õigesse kohta ning hoiab ära olukorra, kus laps jääb ametkondade vahele "nähtamatuks". Vajalikud andmed koondatakse kokku erinevatest andmebaasidest ning juhtimislaud näitab rollipõhiselt spetsialistidele ainult oma tööks vajalikke andmeid. Juhtimislaud peaks pakkuma lastekaitsetöötajale kinnitamiseks võimalikke sekkumisi ja teenuseid. Oluline on, et tulevikus oleks võimalik vajadusel rolle ja andmeallikaid lisada.

ARUTELU

Üldine

Mis on esmase presentatsiooni alusel täiendav infovajadus, mis on vaja hankes kindlasti põhjalikumalt lahti kirjutada ja mis tuleks lahtisemaks jätta pakkujatele?

- **Hanke skoop ja võimalikult täpne tulem.** Esmalt tuleks selgitada teadus- ja arendustegevuse hanke käigus välja, milliseid andmekogusid ja andmeid tuleb lahenduses arvesse võtta. Teaduse- ja arenduse hanke ning tehnilise hanke paralleelne teostamine võib olla keerukas, kuna hiljem võib olla tulenevalt TA hankest suurem vajadus tehnilise lahenduse paranduste ja muudatuste järele, mis muudab protsessi kallimaks ja ajamahukamaks
- Hanke kiiremaks teostamiseks on oluline juba alguses kirjeldada võimalikult täpselt kõikide osapoolte **rollid**, määrata kindlad otsustusõigusega **kontaktisikud** ning paika panna **juhtimisstruktuur**
- Hange tuleks jagada konkreetseteks **etappideks**, kus on eraldatud juhtumihaldus ja andmevahetus, riskiskooride loomine ning teenuste soovitus. Seada osadele eraldi eesmärgid, mõõdikud ja KPI-d.
- Luua selge **kasutajateekond** ning kirjeldada, mis peab süsteemis juhtuma kui spetsialist hakkab konkreetse juhtumiga tegelema
- Arendada lahendus viisil, mis võimaldaks seda tulevikus eksportida ja litsenseerida.

Kuidas te näete lahenduse üleminekut nt SKA-le kui see läheb STAR2 külge, pärast projekti lõppu? Mis on selleks vajalikud eeldused?

- Võtta STARiga liidestamise korral arvesse selle **süsteemi nõudeid ja tehnilise lahenduse** aktsepteerimise vajadust.
- Arvestada tuleb STAR2 ja SKAIS arenduskalendriga.
- Luua selged **privileegid** (kes, milliseid andmeid peab nägema) ja sellest tulenevalt **kasutajaprofiilid**

- Arvestada tuleb **võimalike arendustega ka teiste lingitavate andmebaaside** juurde
- Liita tööriist olemasolevate töötajate süsteemide juurde. St tagada, et töötajatel säilib **võimalus kasutada samu tööriistu**, millega nad juba praegu töötavad.
- STARis on juba olemas arendus, mille raames saab lisada kasutajaid piiratud ligipääsuga.
- Seada lahenduse kavandamisel oluliseks **kasutajamugavus**.

Kas eelarve ja ajakava tunduvad realistlikud?

- Kolmekuuline ettevalmistusaeg võib olla liiga lühike, et kõik vajalikud täpsustused enne hanke väljakuulutamist läbi arutada.
- Piiratud eelarve tõttu on oluline, et **lähteülesanne ja oodatav tulemus oleksid võimalikult täpselt ja selgelt sõnastatud**.
- Süsteemi testimise ja testimise ettevalmistamise aeg on ligikaudu 6 kuud
- Arvestada hilisemate hoolduskulude- ja mahtudega

Milline oleks minimaalse töötava toote realistlik skoop- kas tehisintellektiga soovituste kuvamine spetsialistile võiks seal sees olla?

- Prototüübi jaoks piisab ka ühest andmebaasist ja ühest-kahest teenusest, et katsetada teenuste soovitamist. Oluline on, et teenusel on kirjeldus, mis sisaldab infot teenuse sihtgrupi kohta (vanus, asukoht jms)

Millised analüüsid on vajalikud lõppeesmärgi saavutamiseks?

- Lahendada tuleks olukorrad, kus spetsialist teab infot, mida süsteemis ei ole
- Tagada, et süsteem oleks **dünaamiline**: süsteemi ei lisata noort, kelle puhul puudub vajadus, ning noor eemaldatakse süsteemist kohe, kui vajadus lõpeb.
- Tagada nn **riskiskoori kujunemise läbipaistvus** töölauda kasutava spetsialisti jaoks, et luua usaldusväärsust.
- Teostada **eetiline analüüs**, et tuvastada võimalikud probleemsed kohad.
- Tuleb läbi mõelda, kuidas kujuneb riskiskoor ning kas seda kuvatakse iga spetsialisti jaoks ühesugusena ehk nö “sama kaaluga”

Teenustele suunamine

Eeldame, et projekti käigus suudab AI tuvastada mingil moel pakutavaid teenuseid/teenusepakkujaid. Kas tänane tehnoloogia võimaldab seda? Kui ei võimalda, siis kui me paneme kokku nimekirja teenustest, mida pakutakse hetkese seisuga, siis kas seda oleks tehniliselt lihtne luua, et saab nt lisada uusi teenusepakkujaid ja vanasid eemaldada? Kui palju neid teenuseid sellisel juhul olema peaks kaardistatud, et seda funktsionaalsust testida? Kas AI-d saab realistlikult kasutada broneeringute tegemiseks teenustele. Ehk AI pakub, et juhtumiga X võiks sobida teenused 1,2,3 ja kui spetsialist valib variandi välja ja broneerib selle, siis ta ei pea hakkama eraldi meili saatma/helistama.

- Teenuste ja nende soovitaja lisamine peaks olema hanke viimane etapp kui muud osad on lahendatud
- Teenused peavad olema eelnevalt **kaardistatud ja kirjeldatud.** Seejuures arvestada, et **t**eenuse "elukaar" võib ajas muutuda, mistõttu võib muutuda ka teenuse mõju inimesele ning teenuseid võib ka lisanduda/kaduda. Teenuse mõju hindamine ja teenusele suunamine peab jääma spetsialisti ülesandeks.
- **Funktsionaalsuse testimiseks** piisab ka paarist teenusest ja teenusekirjeldusest

Andmekaitse

Kuidas tagada andmekaitse läbi kogu projekti ja edaspidi, kui prototüüp õnnestub ning see võetakse kasutusele arvestades, et tegu võib olla väga delikaatsete alaealiste andmetega? Eeldame, et privaatsustehnoloogia võimaldab andmeid kaitsta. Kuidas privaatsustehnoloogiat on võimalik prototüübis kasutada?

- Ilmselt on vajalikud nii seadusemuudatus kui ka muudatused kõikide seotud **andmekogude põhimäärustes**.
- Projekti käivitumisel tuleb arvestada **Euroopa Liidu tehisintellekti käsitleva määruse kohaldumisega,** kuna tegemist võib olla nn kõrgtundlike andmetega.
- Olemasolevate andmekogude andmete kasutamine võib andmekaitse käsitluses kvalifitseeruda **juriidiliselt andmekoguna**.
- Läbi tuleb mõelda privaatsustehnoloogia kasutamine ning **laste andmetele täiendavate kaitsemeetmete lisamise vajadus**.
- Planeerida andmetöötluse ja andmeteaduse lahenduse hilisem hooldus, et säilitada **andmekvaliteet**.

Kasutajavaade

Kuidas tagada lõppkasutaja kasutajamugavus? Millised nõuded on selleks vajalikud mida on vaja hankes rõhutada?

- Hankes tuleb arvestada kasutaja **võimalustega süsteemi sekkuda** (nt täiendada/muuta olemasolevat infot) ja mudelile **tagasisidet** anda.
- Kavandada vestlused kasutajatega ning **kasutajatestimine**.